

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

05.10.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Культура як архітектура майбутнього: blago стала партнером Global Culture Forum 2026](#)

[Харків: мистецтво на відстані сирени. – Сергій Винниченко](#)

[«Французьке „курва” звучить так само як прізвище російського диктатора»: Ірена Карпа про вбивство путіна, літературний стендап та українську діаспору. – Юлія Бельська](#)

[У Херсоні росіяни пошкодили краєзнавчий музей та гаубицю часів Другої світової. – Дар'я Лобанок](#)

Вшанування пам'яті

[На Хортиці відкрили присвячений полеглим воїнам Парк Честі з 400 деревами. – Вероніка Якимець](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Вісім цілей і перехід до проактивних дій: що передбачає проєкт нової Стратегії інформаційної безпеки до 2030 року. – Ірина Семенюта](#)

[Зabloкували ще два інтернет-магазини, що торгували російськими книжками](#)

Медіа

[Юрчишин подав поправку до бюджету про спрямування 500 мільйонів гривень з марафону на відбудову пошкоджених медіа. – Валерія Буняк](#)

Мовні питання

[Мовні штрафи за 2026 рік уже перевищили торішні](#)

[На одеську комік-труп «Маски» склали протокол через російськомовний квиток. – Анастасія Чорноморець](#)

Креативні індустрії

[Футболка «Sorry, it's my first war»: бренд Syndicate зняв скандальний мерч із продажу. – Оксана Ліховід](#)

Благодійність

«Бумбокс» перетворив знайомі тексти на одяг, який допомагає парамедикам. – Ірина Пташка

Театр

Сценічне слово нового покоління: у Луцьку відбудеться конкурс молодих акторів

Музика

Перегорнута сторінка: Чого чекати від нового сезону Хору Верьовки. – Олена Погонченкова

Понад 50 хіп-хоп артистів об'єдналися у музичній трилогії від Третього армійського корпусу. – Микита Кишиневський

Візуальні мистецтва

17 виставок, які варто побачити у жовтні. – Анастасія Курінська

«Зробити перший крок у систему сучасного мистецтва». У Франківську оголосили переможців конкурсу «МУХі 2026». – Наталія Весоловська

Пам'ять, втрати й мотиви Сокальщини: у Луцьку представили виставку Христини Приймак. – Анна Шведик

Митці з Мексики, Португалії та інших країн створили монументи у селі на Закарпатті (ФОТО). – Микита Кишиневський

RECOVERY та Ліберови створили фотопроєкт про мрії військових після поранень

Кіномистецтво. Кінопрокат

9-та Національна Премія кінокритиків «Кіноколо»: до 20 жовтня триває приймання заявок на участь. – Ярослава Наумова

«Режим» і «Демони»: фільми українських режисерів покажуть на фестивалі фантастичного кіно в Каталонії. – Поліна Горлач

Український документальний фільм покажуть на кінофестивалі в Амстердамі. – Влада Пономарьова

Документальна стрічка «Ілюзія тихої ночі» про одну ніч під час війни виходить в український прокат. – Анастасія Курінська

Іронічне драмеді про Україну після війни: вийшов трейлер фільму «За Перемогу!» Валентина Васяновича

Одеса 1926-го і любовний трикутник: яким вийшов «Довженко. Перший погляд» | РЕЦЕНЗІЯ. – Олександра Поворозник

Як козаки ворога зупиняли. – Андрій Кокотюха

«Світ Дмитра»: вишуканий кіноесеї про спадкоємця знаменитої мистецької

[династії. – Дмитро Десятерик](#)

[Оскар і Україна: чого ми НЕ знаємо про найвідомішу кінопремію? | Антоніна. – Домогосподарка Антоніна и Детектор медіа](#)

Просвітництво

[«УКультура» підготує 45 нових лекцій про українську культуру для школярів](#)

[У Луцьку відбувся освітній форум «Мистецтво навчати»: говорили про STEM, артосвіту та інклюзію](#)

Література. Книговидання

[Жадан, Черногуз, Курков: на книжковому ярмарку у Відні пройде проєкт «Update Ukraine». – Вероніка Якимець](#)

[Книжку «Окраєць» бійця «Азову» Дмитра Канупера перекладають англійською та французькою](#)

[Найкращу українську книжку есеїстики 2026 року відзначать Премією імені Юрія Шевельова](#)

[У «Дії» обирають знакову українську книжку останніх п'яти років. – Дар'я Любанок](#)

Музейна справа

[У Києві презентували VR-виставку про Трипілля. – Микола Шмигін](#)

[90 років збереження історії: у Рівному відбулася наукова конференція до ювілею краєзнавчого музею](#)

[Врятували зі смітника: активісти передали у музей керамічне панно \(ФОТО\). – Микита Кишиневський](#)

Охорона культурної спадщини

[Тонше за павутинку: старовинне мистецтво створення прозорого льону стало частиною культурної спадщини. – Микита Кишиневський](#)

[Оборонний форт XIX століття на Рівненщині додали у перелік нерухомих пам'яток України. – Микита Кишиневський](#)

[Уперше за 20 років іноземці дослідили Більське городище на Полтавщині. – Дарина Рубан](#)

Бібліотечна справа. Читання

[Chapter Ukraine створили інструмент, що за улюбленою книжкою підбирає українські в англійському перекладі](#)

[Олена Кравець запустила клуб «Читуни» й отримала критику через книжку російського видавництва на фото](#)

Олена Кравець запустила книжковий рехаб і одразу потрапила у скандал через російську книжку. (Антоніна поговорила з Оленою і дізналася, чому це все трапилось). – Лєна Чиченіна

«Книга для військових»: на Кіровоградщині започаткували благодійну ініціативу. – Галина Шевченко

Навчальні заклади

На львівському цвинтарі знайшли три цінні скульптури, які тепер відновлюватимуть студенти. – Дарина Рубан

Туризм

Туристичний збір на Миколаївщині сягнув довоєнного рівня завдяки зміні формату відпочинку. – Микита Кишиневський

Авторське право

Гурт Schmalgauzen вирішив судитись зі своїми продюсером та художнім керівником. (Причиною стало привласнення коштів та торгової марки). – Наталка Горішня

Культура національних меншин. Закордонні українці

Угорці задоволені законопроектом про освіту нацменшин, що має сприяти євроінтеграції України

Міжнародне співробітництво

Від Маріуполя до Афін: про що українці та греки домовилися на першому «Діалозі мерів». – Оксана Піднебесна

У Львові завершили ексгумацію останків польських військових часів Другої світової. – Марина Пилипенко

Артем Полежака попросив Петра Порошенка повернути подаровані книжки

Щепан Твардох отримав премію читачів Nike за роман про війну в Україні

Загальні питання

Культура як архітектура майбутнього: blago стала партнером Global Culture Forum 2026

У KRAÏNA EDEM (Львівська область) відбувся Global Culture Forum 2026 – масштабна культурна подія, що об'єднала представників мистецтва, культури, медіа та бізнесу. Цьогоріч вона пройшла під темою «Культура як архітектура майбутнього». У центрі події – роль культури у формуванні державності, дипломатії, економіки та суспільного діалогу. Форум стартував із мистецької програми. Під час відкриття гостям презентували ART EDEM і роботи мистецького пленеру, авторську експозицію О. Животкова, проєкт «Легенди Карпат» В. Козюка та партнерський мистецький проєкт з Одеським музеєм сучасного мистецтва. Окремою частиною програми стали музичні виступи та кураторські екскурсії. До події долучилися відомі представники українського культурного, медійного та бізнес-середовища. Серед учасників – Є. Нишук, А. Сафаров, Б. Півненко, А. Різоль, І. Горова та ін. Докладніше:

https://zaxid.net/kultura_yak_arhitektura_maybutnogo_blago_stala_partnerom_global_culture_forum_2026_n1646804

Харків: мистецтво на відстані сирени. – Сергій Винниченко

Військовослужбовець і театральний аналітик досліджує феномен культурного життя прифронтового міста в умовах повномасштабної війни. Автор констатує, що мистецтво у Харкові створюється не всупереч війні, а поряд із нею, стаючи інструментом фіксації реальності та доказом незламності містян. Докладніше:

<https://espreso.tv/kultura-kharkiv-mistetstvo-na-vidstani-sireni>

«Французьке „курва” звучить так само як прізвище російського диктатора»: Ірена Карпа про вбивство путіна, літературний стендап та українську діаспору. – Юлія Бельська

В інтерв'ю письменниця І. Карпа розповідає про роль гумору та мемів під час війни, обговорює свій новий роман «Він повернеться в неділю», виклики регулярних подорожей до України та перспективи нової хвилі української діаспори. Докладніше:

<https://zahid.espreso.tv/article-frantsuzke-kurva-zvuchit-tak-samo-yak-prizvishche-rosiyskogo-diktatora-irena-karpa-pro-vbivstvo-putina-literaturniy-stendap-ta-ukrainsku-diasporu>

У Херсоні росіяни пошкодили краєзнавчий музей та гаубицю часів Другої світової. – Дар'я Лобанок

У Херсоні росіяни пошкодили гаубицю часів Другої світової війни та будівлю обласного краєзнавчого музею, пам'ятку історії та архітектури ХХ століття, позначену «Блакитним щитом» ЮНЕСКО. У музеї зазначили, що будівля вже зазнала понад 35 влучань із різних видів зброї, зафіксованих музейниками та правоохоронцями. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/u-hersoni-postrazhdav-krayeznavchiy-muzey-z-blakitnim-shchitom-318072/>

Вшанування пам'яті

На Хортиці відкрили присвячений полеглим воїнам Парк Честі з 400 деревами. – Вероніка Якимець

1 жовтня до Дня захисників та захисниць на острові Хортиця, за 30 кілометрів від фронту, відбулося відкриття першої черги Парку Честі – його основою став сад, де запоріжці висадили понад 400 дерев. За описом, ідея Парку Честі полягає в тому, щоб відійти від статичних гранітних пам'ятників на користь живої екосистеми. Кожне дерево носить ім'я та історію загиблого воїна та має на меті зберігати пам'ять про людину й водночас рости далі – у майбутнє, яке вона захищала. Під час заходу фестиваль сучасного мистецтва GogolFest Pokrova провів перформанс «Коло пам'яті», який створили ветерани та родини полеглих бійців. Подія мала на меті стати простором пам'яті та життя. За задумом, під час ритуалу скорбота мала трансформуватися в дію, а пам'ять стати частиною ландшафту. Центром події став простір навколо водного резервуара, який має на меті символізувати джерело життя та силу, що живить наступні покоління. Навколо води звели коло з 13 стародавніх кам'яних стовпів. Кожен із них має на меті уособлювати окремий історичний етап становлення українського воїна – від доби козацтва до сучасних Сил оборони. Простір доповнили візуально-пластичною концепцією, режисером якої став В. Троїцький. Музична частина, яку створив гурт Dakh Daughters, включала 30-хвилинну програму, написану спеціально для цієї події. Акустичну глибину підсилили автентичними ритмами запорізьких тулумбасів та фінал від Театру вогню, де світло, за задумом, мало стати символом продовження боротьби. Учасники перформансу набирали воду з центру кола в спеціально виготовлені глиняні піали й поливали висаджені родиною дерева. Цей жест мав на меті започаткувати нову міську традицію – щоб надалі кожна родина отримувала власну іменну піалу, аби повертатися до парку, дбати про живий меморіал і відчувати безперервний зв'язок поколінь. Перформативну частину координувала Т. Тізенберг спільно з митцями запорізької театральної платформи «Дім актора» та танцівниками бойового гопака. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/10/03/770798_hortitsi_vidkrili_prisvyacheniy.html

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Вісім цілей і перехід до проактивних дій: що передбачає проєкт нової Стратегії інформаційної безпеки до 2030 року. – Ірина Семенюта

Міністерство культури презентувало проєкт Стратегії інформаційної безпеки, який уже пройшов погодження й найближчим часом може потрапити на розгляд уряду. Директорка департаменту стратегічних комунікацій та промоції української культури Г. Красноступ розповідає, на які виклики відповідатиме документ, які цілі він визначає та як вимірюватимуть його ефективність. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/253019/2026-10-05-visim-tsiley-i-perekhid-do-proaktyvnykh-diy-shcho-peredbachaie-proiekt-novoi-strategii-informatsiynoi-bezpeky-do-2030-roku/>

Заблокували ще два інтернет-магазини, що торгували російськими книжками

В Україні обмежили доступ до книжкових інтернет-магазинів BookStore та Knigomania, які продавали заборонену видавничу продукцію росії та білорусі, повідомляє Держкомтелерадіо. Докладніше:

<https://chytomo.com/zablokuvaly-shche-dva-internet-mahazyny-shcho-torhuvaly-rosijskymy-knyzhkamy/>

Медіа

Юрчишин подав поправку до бюджету про спрямування 500 мільйонів гривень з марафону на відбудову пошкоджених медіа. – Валерія Буняк

Голова Комітету Верховної Ради з питань свободи слова Я. Юрчишин подав поправку до проєкту державного бюджету про переспрямування 500 мільйонів гривень з фінансування телемарафону «Єдині новини» на відбудову пошкоджених росією медіа. «Марафон треба закривати, а постраждалі від російських атак медіа – відновлювати. На засіданні Комітету з питань свободи слова стало зрозуміло, що уряд не бачить своєї ролі в процесі відновлення медіа, які знищує росія. Ні Агентство з питань відновлення не може забезпечувати цей напрямок, ні Мінкульт не має необхідних програм та механізмів. Ну що, тоді вирішили ініціювати цей процес самостійно», – зауважив Юрчишин. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/252976/2026-10-02-yurchyshyn-podav-popravku-do-byudzhetu-pro-spryamuvannya-500-milyoniv-gryven-z-marafonu-na-vidbudovu-poshkodzhenykh-media/>

Мовні питання

Мовні штрафи за 2026 рік уже перевищили торішні

Загальна сума штрафів за порушення мовного закону від початку 2026 року становить 479,4 тисяч грн, тоді як за весь 2025 рік це було 368,9 тисяч, повідомляється на сайті уповноваженої із захисту державної мови. Станом на 28 вересня омбудсменка винесла 689 постанов у справах про адміністративні правопорушення. За весь 2025 рік їх було 706. У 344 випадках порушникам винесли попередження, у 101 застосували штраф. Минулого року попереджень було 404, штрафів – 95. Найбільше постанов винесли у Києві (242), Одеській (189) та Харківській (85) областях. Найчастіше порушували мовне законодавство у сфері обслуговування споживачів: на неї припадає 316 із 689 постанов, тобто 46%. Докладніше:

<https://chytomo.com/movni-shtrafy-za-2026-rik-uzhe-perevyshchyly-torishni/>

На одеську комік-трупі «Маски» склали протокол через російськомовний квиток. – Анастасія Чорноморець

Щодо одеської комік-трупі «Маски» складено протокол за повторне протягом року порушення мовного законодавства. Підставою стала скарга через квиток на виставу, оформлений російською мовою. Про це 3 жовтня повідомила представниця Уповноваженого із захисту державної мови на півдні

України А. Неруш. У товаристві, щодо якого проводили державний контроль, пояснили, що документ не є квитком, а запрошенням на виставу для пільгових категорій населення. Також там звернули увагу, що на ньому не зазначений рік, тому, за їхньою позицією, встановити обставини було складно. Як зазначила Неруш, реквізити документа відповідають визначенню квитка, передбаченому законодавством. Крім того, ст. 23 закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної» регламентує використання державної мови не лише у квитках, а й в інших інформаційних матеріалах про культурні заходи. Під час перевірки також отримали пояснення свідка. За його словами, квиток придбано у 2026 році. Свідок також зазначив, що не знав, що вистава буде російськомовною, тому залишив її. Докладніше:

<https://suspilne.media/odesa/1418821-na-odesku-komik-trupu-maski-sklali-protokol-cerez-rosijskomovnij-kvitok/>

Креативні індустрії

Футболка «Sorry, it's my first war»: бренд Syndicate зняв скандальний мерч із продажу. – Оксана Ліховід

Український бренд Syndicate прибрав із продажу футболки з написом «Sorry, it's my first war» після хвилі критики в соцмережах. Водночас це далеко не перший випадок, коли спроба переосмислити війну через одяг або мерч викликає неоднозначну реакцію. У різні роки подібні історії вже ставали причиною публічних дискусій і скандалів. Про це йдеться в програмі «Культура з Леною Чиченіною» у проєкті «Український фокус. Вечір» на Slawa.TV та «Еспресо». Докладніше:

<https://espresso.tv/kultura-futbolka-sorry-its-my-first-war-brend-syndicate-znyav-skandalniy-merch-iz-prodazhu>

Благодійність

«Бумбокс» перетворив знайомі тексти на одяг, який допомагає парамедикам. – Ірина Пташка

Рядки з композицій «Бумбоксу» тепер можна побачити не лише в піснях. Гурт разом із соціальним проєктом «Ми однієї крові» створив благодійну колекцію одягу. Її доповнили також оригінальні тексти з чернеток А. Хливнюка. До колекції увійшли сім речей – футболки, лонгсліви та кепка. 50% вартості кожного замовлення спрямовують на закупівлю кровоспинних засобів, медичного обладнання, а також систем для зберігання та переливання крові для парамедиків. Перший результат збору вже отримали під час двох концертів «Бумбоксу» у Львові – колекція принесла 520 тисяч гривень. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/107768/bumboks-peretvoryv-znajomi-teksty-na-odyag-yakyj-dopomagaye-paramedykam/>

Театр

Сценічне слово нового покоління: у Луцьку відбудеться конкурс молодих акторів

У Луцьку 13–15 жовтня відбудеться XXX Всеукраїнський конкурс молодих акторів імені Лесі Українки. Цьогоріч подія матиме новий формат: замість традиційного конкурсу професійних читців – сучасний професійний майданчик для молодих акторів та акторок, де сценічне слово поєднується з акторською майстерністю та інтерпретацією драматургічних текстів, повідомляє Волинський театр ляльок. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1106044-scenicne-slovo-novogo-pokolinnia-u-lucku-vidbudetsia-konkurs-molodix-aktoriv>

Музика

Перегорнута сторінка: Чого чекати від нового сезону Хору Верьовки. – Олена Погонченкова

3 жовтня Національний заслужений академічний український народний хор ім. Г. Верьовки відкрив концертний сезон виконанням Третьої Літургії для хору і народного співу К. Стеценка у Києво-Печерській лаврі. «Саме протягом сезону 2026/2027 ми почуємо оновлений репертуар після резонансних новин про призначення генеральним директором і художнім керівником хору очільника львівського хору „Гомін” В. Яценка. З моменту призначення минуло три місяці, але дебати навколо хору не стихають. Тож це добра нагода згадати історію хору, специфіку жанру академічної народної пісні та стереотипів навколо неї, а також поспілкуватися з очільницею комунікаційного відділу Т. Новицькою про особливості нового позиціонування хору та з музикознавицею Л. Морозовою – про різновиди професійної роботи з фольклорним матеріалом». Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/hor-verovki-noviy-sezon-istoriya-ta-perezavantazhennya-kolektivu-318083/>

Понад 50 хіп-хоп артистів об'єдналися у музичній трилогії від Третього армійського корпусу. – Микита Кишиневський

Музичний лейбл Третього армійського корпусу АВ3 Music випустив масштабний хіп-хоп проєкт «Українське Народне Радіо». Це концептуальна трилогія альбомів за участі понад 50 артистів. Реліз складається з трьох частин під назвами «У», «Н» та «Р», які загалом містять 30 повноцінних треків і 13 радіоджинглів. До запису долучилися українські виконавці (ТНМК, KALUSH Orchestra, alyona alyona, SKOFKA та інші), відомі інтернет-діячі (МС Петя, cybermykola), а також безпосередньо бійці підрозділу (ANYMAN, Кров, Югар, Сіджик та MARMEK). Продюсерами виступили учасники реп-колективу RVNCH Сашко Кудринський та Юрко Задніченко, а креативним продюсером став керівник лейблу Ілля Кучман. Робота над проєктом тривала майже два роки, причому військові записували свої партії у перервах між виконанням бойових завдань. Головна ціль «Українського Народного Радіо» – запропонувати молоді якісну альтернативу та об'єднати суспільство через універсальну і чесну мову репу. Усі роялті від прослуховувань музичної трилогії

на стримінгових платформах щомісяця передаватимуться на потреби Третього армійського корпусу. Джерело:

<https://shotam.info/ponad-50-khip-khop-artystiv-ob-iednalyisia-u-muzychniy-trylohii-vid-tretoh-armiyskoho-korpusu/>

Візуальні мистецтва

17 виставок, які варто побачити у жовтні. – Анастасія Курінська

Добірка нових виставок українського мистецтва, які можна відвідати у жовтні в Києві, Львові, Івано-Франківську, Одесі та Лондоні. Це: «Анабазис» у Національному музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків; «Оновлений грот Одеського національного художнього музею» в Одеському національному художньому музеї; «МУХі 2026» у Promprylad Art Center, Івано-Франківськ тощо. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1417197-17-vistavok-aki-varto-pobaciti-u-zovtni/>

«Зробити перший крок у систему сучасного мистецтва». У Франківську оголосили переможців конкурсу «МУХі 2026». – Наталія Весоловська

4 жовтня в Івано-Франківську оголошено переможців конкурсу молодих українських художників і художниць «МУХі 2026». Цьогоріч організатори отримали 402 заявки, з яких міжнародне журі відібрало десять фіналістів. Виставку їхніх робіт представлено на території Promprylad Art Center. Докладніше:

<https://suspilne.media/ivano-frankivsk/1419163-zrobiti-persij-krok-u-sistemu-sucasnogo-mistectva-u-frankivsku-ogolosili-peremozciv-konkursu-muhi-2026/>

Пам'ять, втрати й мотиви Сокальщини: у Луцьку представили виставку Христини Приймак. – Анна Шведик

Пам'ять про втрати, дитячі мрії, плин часу та образи рідного краю – ці теми Х. Приймак переосмислює у виставці «Загублене в траві». Художниця поєднує мотиви народного мистецтва Сокальщини з абстрактними композиціями, образами природи та особистими спогадами. Виставку відкрито 2 жовтня у Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків у Луцьку. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1106330-pamiat-vtrati-i-motivi-sokalshhini-u-lucku-predstavili-vistavku-xristini-priimak>

Митці з Мексики, Португалії та інших країн створили монументи у селі на Закарпатті (ФОТО). – Микита Кишиневський

На Закарпатті завершився XV Міжнародний скульптурний симпозиум у межах проєкту «Карпатський скульптурний шлях». Упродовж двох тижнів митці з України, Угорщини, Румунії, Франції, Португалії, Мексики та Аргентини створювали нові монументальні роботи. Усі вони залишаться в подарунок місцевим громадам та поповнять мистецько-туристичний маршрут, який розбудовується з 2013 року за ініціативи скульптора П. Матла і нині простягається вже на понад 250 кілометрів. Докладніше:

<https://shotam.info/myttsi-z-meksyky-portuhalii-ta-inshykh-krain-stvoryly-monumenty-u-seli-na-zakarpatti-foto/>

RECOVERY та Ліберови створили фотопроєкт про мрії військових після поранень

До Дня захисників і захисниць України мережа реабілітаційних центрів RECOVERY разом із фотографами-документалістами К. і В. Ліберовими представила фотопроєкт про мрії та цілі військових, які проходили реабілітацію після поранень. Героями проєкту стали семеро захисників і захисниць. Після поранень вони повертаються до спорту й творчості, планують подорожі, облаштовують власний дім, мріють відкрити школу або знову сісти на мотоцикл. Кожна історія складається з двох фотографій. Перша візуалізує мрію або особисту мету героя, друга показує шлях до неї через реабілітацію та щоденну роботу над відновленням. Автори проєкту наголошують, що особиста мета не замінює професійної реабілітації, але може підтримувати мотивацію під час відновлення та повернення до важливих для людини занять. Докладніше:

<https://bit.ua/2026/10/recovery-ta-liberovy-stvoryly-fotoprojekt-pro-mriyi-vijskovyh-pislya-poranen/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

9-та Національна Премія кінокритиків «Кіноколо»: до 20 жовтня триває приймання заявок на участь. – Ярослава Наумова

Премія «Кіноколо» присуджується в 11 номінаціях: Найкращий повнометражний ігровий фільм; Найкращий короткометражний ігровий фільм; Найкращий документальний повнометражний фільм; Найкращий документальний короткометражний фільм; Найкращий анімаційний фільм; Найкращий режисер; Найкращий сценарій; Найкраща акторка; Найкращий актор; «Відкриття року» (дебют); «За досягнення» (роботи про кіно, створені з 1.08.2024 до 31.07.2025). Лауреатів оголосять у грудні. Докладніше:

<https://espresso.tv/news-trivae-priymannya-zayavok-na-uchast-u-8-y-natsionalniy-premii-kinokritikiv-kinokolo>

«Режим» і «Демони»: фільми українських режисерів покажуть на фестивалі фантастичного кіно в Каталонії. – Поліна Горлач

На Міжнародному фестивалі фантастичного кіно в Каталонії покажуть два фільми режисерів з України – короткометражний «The Regime» («Режим») В. Хачатура та повнометражний «Демони» Н. Ворожбит. Фестиваль триватиме з 8 до 18 жовтня в місті Сіджас у Каталонії, Іспанія. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1417711-rezim-ta-demoni-filmi-ukrainskih-reziseriv-pokazut-na-festivali-fantasticnogo-kino-v-katalonii/>

Український документальний фільм покажуть на кінофестивалі в Амстердамі. – Влада Пономарьова

Документальна стрічка української режисерки О. Черних «Ілюзія тихої ночі» увійшла до програми престижного фестивалю IDFA в Нідерландах. Показ відбудеться у секції Best of Fests. Докладніше:

https://kino.24tv.ua/ilyuziya-tihoyi-nochi-film-olgi-chernih-pokazhut-kinofestivali_n3153719

Документальна стрічка «Ілюзія тихої ночі» про одну ніч під час війни виходить в український прокат. – Анастасія Курінська

В українських кінотеатрах 15 жовтня розпочнуться покази документального фільму режисерки О. Черних «Ілюзія тихої ночі». Стрічка, яку створили 40 професійних операторів та понад 300 інших громадян, фіксує події однієї ночі з життя України під час повномасштабної війни. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1418031-dokumentalna-stricka-iluzia-tihoi-noci-pro-odnu-nic-pid-cas-vijni-vihodit-v-ukrainskij-prokat/>

Іронічне драмеді про Україну після війни: вийшов трейлер фільму «За Перемогу!» Валентина Васяновича

Кінотеатральний прокат стрічки розпочнеться 22 жовтня. Фільм створено у копродукції Arsenal Films, ForeFilms та литовської M-Films. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/treiler-filmu-za-peremohu/>

Одеса 1926-го і любовний трикутник: яким вийшов «Довженко. Перший погляд» | РЕЦЕНЗІЯ. – Олександра Поворозник

На великі екрани 1 жовтня вийшла біографічна пригодницька драма «Довженко. Перший погляд» режисера К. Коновалова. Авторка розповідає, яким вийшов погляд на становлення великого режисера, чи вдалося творцям поєднати історичну правдивість із живою історією пристрасті та спротиву і чому стрічка, попри технічну якість, місцями йде проти головних принципів кіно як медіуму. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1417977-odesa-1926-go-i-lubovnij-trikutnik-akim-vijsov-dovzenko-persij-poglad-recenzia/>

Як козаки ворога зупиняли. – Андрій Кокотюха

30 серпня одночасно в ефірі каналу-виробника «2+2» й на платформі Netflix вийшов авантюрно-пригодницький серіал С. Горова «Пригоди козака Виговського», створений за підтримки Держкіно. «Серіал замислений і виконаний саме як кінокомедія. Можете порівнювати з польським комедійно-сатиричним серіалом „1670” (2013), досить позитивно прийнятий українськими глядачами, хоча це було ще до політичного загострення стосунків із Польщею. Проте краще і правильніше шукати референси в голлівудських комедіях „Голий пістолет”, „Гарячі голови” та „Поліцейська академія”. Жодної сатири, зате гумор у „Пригодах козака Виговського” максимально наближений до формату скетчів, гегів і сценок із гумористичних шоу». Докладніше у відгуку:

<https://detector.media/kritika/article/252997/2026-10-04-yak-kozaky-voroga-zupynyaly/>

«Світ Дмитра»: вишуканий кіноесей про спадкоємця знаменитої мистецької династії. – Дмитро Десятерик

Документальний фільм режисера І. Сауткіна «Світ Дмитра», створений за підтримки Українського культурного фонду, оповідає про живописця Д. Якутовича, який зміг знайти себе в мистецтві попри важку травму, що спіткала його в дитинстві. Докладніше у відгуку:

<https://detector.media/kritika/article/252972/2026-10-02-svit-dmytra-vyshukanyy-kinoesey-pro-spadkoiemtsya-znamenitoi-mystetskoi-dynastii/>

Оскар і Україна: чого ми НЕ знаємо про найвідомішу кінопремію? | Антоніна. – Домогосподарка Антоніна и Детектор медіа

Йдеться про те, чому українські фільми роками не доходили до «Оскара» і що насправді потрібно, аби потрапити до номінації. Аналіз українського шляху до премії Американської кіноакадемії: від перших заявок у 1990-х до «20 днів у Маріуполі», «Зими у вогні» та інших стрічок, які змогли привернути увагу міжнародної аудиторії. Про те, як працює категорія «Найкращий міжнародний повнометражний фільм», чому касовий успіх в Україні ще не означає шансів на «Оскар», які стрічки Україна висувала в різні роки та чому навколо рішень Українського Оскарівського комітету регулярно виникають суперечки. Докладніше у відео:

https://www.youtube.com/watch?v=_CVehEuv4Gk

Просвітництво

«УКультура» підготує 45 нових лекцій про українську культуру для школярів

Освітня платформа «УКультура» розпочинає новий сезон проекту «УКультура. Школи». До минулорічних 59 лекцій додадуть ще 45: про історію українських міст, ідентичність і те, як люди формують культурне середовище. Для учнів 8–11 класів та вчителів підготували також тести й методичні матеріали. Проект допомагає поєднати знання про українську культуру, які школярі отримують на різних уроках. Автори розповідають про мистецтво, повсякденне життя та взаємодію спільнот, розглядаючи українську культуру в європейському контексті. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/ukultura-shkoly-45-lektsii/>

У Луцьку відбувся освітній форум «Мистецтво навчати»: говорили про STEM, артосвіту та інклюзію

Понад 350 освітян, науковців, митців, культурних менеджерів та інших учасників зібралися в Луцьку на освітньому форумі «Мистецтво навчати». У Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків говорили про навчання через дослідження, STEM-підходи, сучасну мистецьку освіту, безбар'єрність та інклюзію. Докладніше:

<https://osvita.rayon.in.ua/topics/1106112-u-lucku-vidbuvsia-osvitnii-forum-mistectvo-navcati-govorili-pro-stem-art-osvitu-ta-inkliuziiu>

Література. Книговидання

Жадан, Чорногуз, Курков: на книжковому ярмарку у Відні пройде проєкт «Update Ukraine». – Вероніка Якимець

На 18-му книжковому ярмарку та фестивалі «Bich Wein» у Відні, який триватиме з 25 до 29 листопада, в рамках проєкту «Update Ukraine» («Оновлення України») відбудеться низка зустрічей з українськими діячами за участі правозахисниці О. Матвійчук, письменників та письменниць С. Жадана, Я. Чорногуз, А. Куркова, М. Лаюка, Є. Брейгера, І. Фінгерової, К. Петровської, Т. Малярчук, президента Українського ПЕН В. Єрмоленка, художниці-ілюстраторки А. Іваненко, експертки з міжнародних відносин і міжнародної безпеки Л. Огризко й історика Я. Грицака. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/10/04/770948_zhadan_chornoguz_kurkov.html

Книжку «Окраєць» бійця «Азову» Дмитра Канупера перекладають англійською та французькою

Книжку «Окраєць» бійця «Азову» Д. «Расті» Канупера про 886 днів у російському полоні перекладають англійською та французькою мовами. Обидва переклади планують видати восени 2026 року. За словами військового, іншомовні видання мають допомогти поширити за межами України свідчення про російські злочини проти українських військовополонених. Докладніше:

<https://chytomo.com/knyzhku-okraiets-bijtsia-azovu-dmytra-kanupiera-perekladaiut-anhlijskoju-ta-frantsuzkoju/>

Найкращу українську книжку есеїстики 2026 року відзначать Премією імені Юрія Шевельова

Український ПЕН оголошує конкурс на здобуття Премії імені Юрія Шевельова за найкращу українську книжку есеїстики 2026 року. Заявки прийматимуться до 14 жовтня. Докладніше про умови участі:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1106045-naikrashhu-ukrayinsku-knizku-eseyistiki-2026-roku-vidznacat-premijeu-imeni-iuriia-sevelyova>

У «Дії» обирають знакову українську книжку останніх п'яти років. – Дар'я Лобанок

У застосунку «Дія» розпочалося голосування за знакову українську книжку останніх п'яти років у межах проєкту «Знакові видання Незалежності: 35 книжок, які ми обираємо разом». Претендують 15 книжок про українську ідентичність, пам'ять, війну, окупацію та історію, які вийшли у 2022–2026 роках. Їх обрано на основі довгого списку проєкту, сформованого експертами у сфері культури, повідомили в пресслужбі Megogo Books. Книжка, яка набере найбільше голосів у голосуванні в «Дії», отримає символічну відзнаку «Приз читачьких симпатій». Голосування триває до 6 жовтня, а 22 жовтня стане відомий переможець. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/u-diji-obirayut-znakovu-ukrajinsku-knizhku-ostannih-p-yati-rokiv-318088/>

Музейна справа

У Києві презентували VR-виставку про Трипілля. – Микола Шмигін

У Музеї історії міста Києва команда ГО «Наша Основа» презентувала VR-виставку «Україна. Світ Трипілля». Проєкт за допомогою сучасних технологій відтворює життя трипільських спільнот, які населяли територію сучасної України близько семи тисяч років тому. У презентації взяли участь: віцепрем'єр-міністерка з гуманітарної політики – міністерка культури України Т. Бережна, міністр закордонних справ України А. Сибіга, Президент України у 2005–2010 роках В. Ющенко, виконавча директорка Українського культурного фонду А. Образцова, заступник CEO МХП зі сталого розвитку, голова Наглядової ради Благодійного фонду «МХП-Громаді» Ю. Мельник, директорка з комунікацій та партнерств ГО «Наша Основа» І. Ванникова, археолог, доктор історичних наук М. Відейко, керівник проєкту Д. Матяш та куратор концепції і структури VR-музею Д. Задніпровський. Бережна розповіла, що Міністерство культури України продовжує працювати над тим, щоб транснаціональний Культурний комплекс «Прекукутень-Аріушд-Кукутень-Трипілля» було внесено до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО задля міжнародного визнання унікальної культурної спадщини трипільської культури, яка є однією з найдавніших цивілізацій Європи. Завдяки співпраці України, Румунії та Молдови у сфері захисту й популяризації спільних культурних цінностей комплекс вже включено до Попереднього списку ЮНЕСКО. VR-простір виставки відтворює трипільське поселення з житлом, господарськими приміщеннями, майстернею гончара та сакральною зоною. Відвідувачі можуть дослідити побут трипільців, побачити їхні знаряддя праці та дізнатися більше про землеробство, ремесла й вірування давніх спільнот. Окремі сцени виставки демонструють, як трипільці обробляли землю та вирощували зерно, готували й випікали хліб, працювали з металом і створювали речі для повсякденного життя. Автори проєкту об'єднали ці елементи в цілісну картину життя трипільської спільноти. Для віртуальної виставки оцифровано предмети з колекцій Національного музею історії України, Київського обласного археологічного музею та Музею історії міста Києва. Серед них – кераміка, антропоморфна й зооморфна пластика, знаряддя праці та предмети побуту. Команда проєкту поєднала археологічні та історичні дані з 3D-моделюванням, VR-технологіями й інтерактивними елементами. Такий формат дає відвідувачам змогу досліджувати реконструйований світ Трипілля та знайомитися з археологічною спадщиною через безпосередній візуальний досвід. Виставка стала частиною культурно-просвітницької платформи «Україна. Світ Трипілля». Платформа популяризує знання про трипільську культуру через різні формати, зокрема художню книгу, театр і віртуальну реальність. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/1106083-u-kijevi-prezentovali-vr-vistavku-pro-tripillia>

90 років збереження історії: у Рівному відбулася наукова конференція до ювілею краєзнавчого музею

У Рівненському обласному краєзнавчому музеї відбулася щорічна наукова конференція, присвячена 90-річчю від дня заснування закладу. Обговорили ключові сторінки історії музею: його створення та розвиток, діяльність у роки Другої світової війни, формування експозицій і музейних колекцій, реставрацію пам'яток, а також внесок науковців, краєзнавців і музейників у розвиток установи. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1106050-90-rokiv-zberezenia-istoriyi-u-rivnomu-vidbulasia-naukova-konferenciia-do-iuvileiu-krajeznavcogo-muzeiu>

Врятували зі смітника: активісти передали у музей керамічне панно (ФОТО). – Микита Кишиневський

Керамічне панно із зображенням Посейдона та морських мешканців створив майстер В. Мельник. Раніше воно прикрашало басейн Полтавської обласної дитячої лікарні. Проте нещодавно представники ГО «DViJ LAB» випадково знайшли його фрагменти серед будівельного сміття на задньому подвір'ї медичного закладу. За словами співзасновниці організації Н. Зайченко, знахідка була в дуже поганому стані. Твір складається з трьох керамічних плит та п'яти тарелей. Дві плити вціліли, але третя виявилася повністю розбитою, також пошкоджені краї деяких тарелей. Волонтери відмили деталі та тимчасово виставили їх у місцевому артпросторі «Культура». Після цього панно вирішили передати фахівцям. В.о. директора Полтавського краєзнавчого музею Є. Калініна зазначила, що заклад уже має колекцію з 50 предметів авторства Мельника, проте його панно з'явилося у фондах уперше. Твір мистецтва включать до плану відновлення на наступний рік. Відтепер панно офіційно є частиною музейного фонду України, а в майбутньому його планують зробити частиною виставки робіт відомого кераміста. Джерело:

<https://shotam.info/vriatuvaly-zi-smitnyka-aktyvisty-peredaly-u-muzej-keramichne-panno-foto/>

Охорона культурної спадщини

Тонше за павутинку: старовинне мистецтво створення прозорого льону стало частиною культурної спадщини. – Микита Кишиневський

Традицію серпанкового ткацтва офіційно внесено до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України. Це унікальне старовинне мистецтво створення надзвичайно тонкого та прозорого лляного полотна. Сьогодні головним осередком цього давнього ремесла залишається село Крупове на Рівненщині. Докладніше:

<https://shotam.info/tonshe-za-pavutynku-starovynne-mystetstvo-stvorennia-prozoro-ho-lonu-stalo-chastynoiu-kulturnoi-spadshchyny/>

Оборонний форт XIX століття на Рівненщині додали у перелік нерухомих пам'яток України. – Микита Кишиневський

Міністерство культури внесло Тараканівський форт на Рівненщині до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Відтепер ця унікальна

оборонна споруда другої половини XIX століття має офіційний охоронний статус. Докладніше:

<https://shotam.info/oboronnyy-fort-khikh-stolittia-na-rivnenshchyni-dodaly-u-perelik-nerukhomykh-pam-iatok-ukrainy/>

Уперше за 20 років іноземці дослідили Більське городище на Полтавщині. – Дарина Рубан

Дослідженням городища та інших археологічних пам'яток займалася німецька компанія Eastern Atlas, яка спеціалізується на геофізичних методах в археології. Фахівці використали магнітометрію – спосіб виявлення особливостей ґрунту та об'єктів під землею за змінами магнітного поля. Дослідники з Німеччини обстежили весь внутрішній майданчик Західного укріплення Більського городища, а також частину некрополя Скоробір, який датується скіфським часом. Магнітометричні дослідження допомагають археологам зазирнути під землю без суцільних розкопок. За допомогою цього методу можна обстежити великі території та визначити ділянки, які варто детальніше дослідити під час майбутніх розкопок. Більське городище вважають одним із найбільших археологічних комплексів скіфського часу. Його пов'язують із давнім містом Гелон, про яке згадував давньогрецький історик Геродот. Джерело:

<https://shotam.info/upershe-za-20-rokiv-inozemtsi-doslidyly-bilske-horodyshche-na-poltavshchyni/>

Бібліотечна справа. Читання

Chapter Ukraine створили інструмент, що за улюбленою книжкою підбирає українські в англійському перекладі

Українські книжки в англійському перекладі тепер можна підібрати за улюбленою прочитаною книжкою. Функцію платформа Chapter Ukraine запустила до Міжнародного дня перекладача. Користувач вводить на сторінці рекомендацій назву будь-якої книжки, яка йому сподобалася, і отримує пропозицію українських книжок в англійському перекладі. Інструмент розраховано на читачів, які цікавляться українською літературою, але не знають, з чого почати, а також на бібліотекарів і книгарів, яким потрібен швидкий спосіб поради українські видання. Запуск також використали, щоб наголосити на ролі літературних перекладачів. Наприклад, за романом «На західному фронті без змін» Еріха Марії Ремарка сайт радить «Сірі бджоли» Андрія Куркова, «Інтернат» Сергія Жадана, «Танго смерті» Юрія Винничука та «Гемінгвей нічого не знає» Артура Дроня. За романом «Прощавай, зброе!» Ернеста Гемінгвея – «Точка нуль» Артема Чеха, «Майже ніколи не навпаки» Марії Матіос, «Вивітрювання» Артема Чапая й «Our Enemies Will Vanish» («Наші вороги зникнуть») Ярослава Трофімова. За романом «Кохана» Тоні Моррісон пропонує «Інтернат» Сергія Жадана, «Хто ти такий?» Артема Чеха, «Марка Проклятого» Олекси Стороженка та «У неділю рано зілля копала» Ольги Кобилянської. Потрібної книжки в базі може не бути, якщо вона недоступна в каналах дистрибуції або її видало видавництво, пов'язане з росією.

Нині інструмент працює лише англійською, а на інших версіях платформи німецькою, французькою, іспанською, португальською та чеською має з'явитися згодом. Джерело:

<https://chytomo.com/chapter-ukraine-stvoryly-instrument-shcho-za-uliublenoiu-knyzhkoiu-pidbyraie-ukrainski-v-anhlijskomu-perekladi/>

Олена Кравець запустила клуб «Читуни» й отримала критику через книжку російського видавництва на фото

Українська акторка, телеведуча та колишня учасниця «Студії Квартал 95» О. Кравець оголосила у своїх соцмережах про запуск платного книжкового клубу «Читуни». За інформацією на офіційному сайті проєкту, «Читуни» позиціонують як сервіс спільного читання. Суть клубу полягає у спільному прочитанні однієї книжки на місяць за чітко визначеним планом у закритому телеграм-каналі. Вартість участі становить 395 грн на місяць (саму книжку учасники купують окремо, але нібито зі знижкою). Кравець обіцяє два рази на тиждень викладати аудіозаписи, в яких читає вголос фрагменти книжки. Клуб стартував 3 жовтня. Проте промокампанія ініціативи одразу спричинила хвилю критики серед читацької спільноти через вибір світлини з виданням російського видавництва «Азбука». Користувачі мережі висловили обурення і під дописом акторки в інстаграмі, звернувши увагу на активну модерацію та видалення негативних відгуків. Докладніше:

<https://chytomo.com/olena-kravets-zapustyla-klub-chytuny-i-otrymala-krytyku-cherez-knyzhku-rosijskoho-vydavnytstva-na-foto/>

Олена Кравець запустила книжковий рехаб і одразу потрапила у скандал через російську книжку. (Антоніна поговорила з Оленою і дізналася, чому це все трапилось). – Лена Чиченіна

Коментар О. Кравець щодо ситуації з книжковим клубом «Читуни» та роздуми авторки з цього приводу. Докладніше:

<https://antonina.detector.media/mediatresh/post/225858/2026-10-03-olena-kravets-zapustyla-knyzhkovyy-rekhab-i-odrazu-potrapyla-u-skandal-cherez-rosiysku-knyzhku/>

«Книга для військових»: на Кіровоградщині започаткували благодійну ініціативу. – Галина Шевченко

Історичний клуб «Холодний Яр» спільно з Управлінням стратегічних комунікацій Кіровоградської обласної військової адміністрації започаткували благодійну книжкову ініціативу «Книга для військових»: військовим частинам передаються добірки книг, присвячені українській історії, визвольній боротьбі та людям, які в різні часи боролися за Україну. Докладніше:

<https://oleksandrivka.rayon.in.ua/news/1105768-kniga-dlia-viiskovix-na-kirovogradshhni-zapocatkuvali-blagodiinu-iniciativu>

Навчальні заклади

На львівському цвинтарі знайшли три цінні скульптури, які тепер відновлюватимуть студенти. – Дарина Рубан

На місці старого цвинтаря у Львові знайдено три пошкоджені скульптури Богородиці початку XX століття. Відновлюватимуть їх студенти коледжу імені Івана Труша – реставрація стане їхніми дипломними роботами. Докладніше:

<https://shotam.info/na-lvivskomu-tsvyntari-znayshly-try-tsinni-skulptury-iaki-teper-vidnovliuvatymut-studenty/>

Туризм

Туристичний збір на Миколаївщині сягнув довоєнного рівня завдяки зміні формату відпочинку. – Микита Кишиневський

Цьогоріч надходження від туристичного збору на Миколаївщині сягнули довоєнного рівня та склали близько 5 мільйонів гривень. Проте замість масових морських курортів гості регіону обирають активний відпочинок та психологічне перезавантаження. Докладніше:

<https://shotam.info/turystychnyy-zbir-na-mykolaivshchyni-siahnuv-dovoiennoho-rivnia-zavdiaky-zmini-formatu-vidpochynku/>

Авторське право

Гурт Schmalgauzen вирішив судитись зі своїми продюсером та художнім керівником. (Причиною стало привласнення коштів та торгової марки). – Наталка Горішня

Schmalgauzen – театрально-музичний український гурт, створений студентами Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені Івана Карпенка-Карого. Дебютував у 2020 році й швидко став популярним серед студентської аудиторії. У 2025 році Schmalgauzen передав 1,1 млн грн на «Дронопод» для 92 ОШБр. Учасники гурту звинувачують продюсера та художнього керівника у привласненні коштів, адмініструванні соціальних мереж і стримінгових платформ, а також в оформленні торговельної марки на третю особу. Артисти намагалися вирішити справу без того, аби залучати правоохоронні органи, проте їм це не вдалося і тепер вони ініціюють судові процеси. Продюсер В. Білоконь та художній керівник А. Ширко не коментують звинувачення. Докладніше:

https://zaxid.net/guurt_schmalgauzen_virishiv_suditis_zi_svoyimi_prodyuserom_ta_hudozhnim_kerivnikom_n1647136

Культура національних меншин. Закордонні українці

Угорці задоволені законопроектом про освіту нацменшин, що має сприяти євроінтеграції України

Організації «Товариство угорської культури Закарпаття» та «Демократична спілка угорців України» підтримали законопроект про освітні права національних меншин і корінних народів та закликали ухвалити його якнайшвидше й у повному обсязі. У дописі організації привітали документ, який

розроблено за підсумками двосторонніх консультацій між урядами України та Угорщини із залученням європейських інституцій. Автори заяви наголосили, що запропоновані рішення відповідають інтересам не лише угорської меншини Закарпаття, а й усіх нацменшин та корінних народів України. Ухвалення закону, за їхніми словами, потрібне для гарантування прав меншин, налагодження добросусідських відносин між Україною та Угорщиною й просування європейської інтеграції України. Законопроект № 16119 зареєстровано у Верховній Раді 1 жовтня. Він передбачає право навчатися мовами нацменшин, які є офіційними мовами ЄС, а також мовами корінних народів поряд з українською. Школи, де понад 50% учнів навчаються мовою нацменшини, зможуть отримати статус закладу національної меншини. За підрахунками МОН, таким критерієм відповідають 149 шкіл. Зміни не стосуються російської мови. Ухвалення законопроекту має допомогти зняти вето Угорщини на розблокування двох кластерів у переговорах про вступ України до ЄС. Прем'єр-міністр Угорщини Петер Мадяр привітав внесення документа до Ради, а міністерка закордонних справ Аніта Орбан заявила, що очікує його ухвалення цього місяця. Докладніше:

<https://chytomo.com/uhorski-orhanizatsii-zadovoleni-zakonoproiektom-pro-osvitu-natsmenshyn-shcho-maie-spryiaty-ievrointehratsii-ukrainy/>

Міжнародне співробітництво

Від Маріуполя до Афін: про що українці та греки домовилися на першому «Діалозі мерів». – Оксана Піднебесна

В Афінах відбувся перший «Діалог мерів Україна – Греція». Організатором міжнародної зустрічі виступила Федерація грецьких товариств України. До Афін прибули голови громад з різних куточків країни: Чернігівщини, Львівщини, Кіровоградщини, Миколаївщини, Харківщини та Донеччини. Висловлювалася готовність до укладання угод про побратимство у сферах освіти, культури й цифрових технологій; обговорювалася гуманітарна допомога Україні; українські делегати презентували економічний, культурний та туристичний потенціал своїх міст і селищ, а також розповіли про наслідки війни для їхніх регіонів. Докладніше:

<https://odesa.rayon.in.ua/topics/1105976-vid-mariupolia-do-afin-pro-shho-ukrayinci-ta-greki-domovilisia-na-persomu-dialozi-meriv>

У Львові завершили ексгумацію останків польських військових часів Другої світової. – Марина Пилипенко

У Львові завершилися ексгумаційні дослідження поховань польських військових, котрі загинули у вересні 1939 року в боях із солдатами Вермахту, повідомив Український інститут національної пам'яті (УІНП). Роботи проводилися на старому Голосківському кладовищі з 25 серпня по 28 вересня. За результатами досліджень було знайдено останки 113 польських солдатів, а також останки 17 військовослужбовців Вермахту. Також знайшли окремі розрізнені останки, приналежність яких поки не встановили. Ймовірно, вони належать ще двом людям. Дослідження проводило ТОВ «Українська пам'ять» за

участі працівників Інституту національної пам'яті Республіки Польща та Вроцлавського медичного університету. УІНП також залучив фахівців комунального підприємства Львівської обласної ради «Доля» – пошуковців та антрополога. Вони надавали консультаційну підтримку та здійснювали фаховий нагляд за проведенням досліджень. «Роботи відбулися відповідно до домовленостей Українсько-польської робочої групи з питань національної пам'яті», – повідомили в УІНП. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/252988/2026-10-03-u-lvovi-zavershyly-eksgumatsiyu-ostankiv-polskykh-viyskovykh-chasiv-drugoi-svitovoi/>

Артем Полежака попросив Петра Порошенка повернути подаровані книжки

Український поет і військовослужбовець А. Полежака звернувся до лідера «Європейської Солідарності» і колишнього президента П. Порошенка з проханням повернути дві поетичні збірки, які подарував йому на Книжковому Арсеналі 2018 року. «Якщо ви ці книжки десь загубили – нічого страшного, можете повернути грошима. Щоправда за цей час вони трохи подорожчали, тому для вас – символічні 30 тисяч гривень. Я куплю на них деякі штучки, які зроблять мою службу приємнішою», – написав військовослужбовець. У зверненні Полежака пов'язав прохання повернути книжки з критикою народного депутата О. Гончаренка, який входить до фракції «Європейська Солідарність». Поет звернувся до Порошенка як до лідера партії та запитав, чому Гончаренко залишається у складі фракції. Докладніше:

<https://chytomo.com/artem-polezhaka-poprosyv-petra-poroshenka-povernuty-podarovani-knyzhky/>

Щепан Твардох отримав премію читачів Nike за роман про війну в Україні

Польський письменник Щепан Твардох отримав премію читачів Nike – у 2026 році найбільше голосів у читачькому плебісциті «Gazeta Wyborcza» здобув його роман «Null» («Нуль»), події якого розгортаються на українському фронті після початку повномасштабного російського вторгнення. Твір створено із особистого досвіду автора. Після початку нової фази російсько-української війни Щепан Твардох неодноразово їздив в Україну з волонтерською допомогою та перебував поблизу лінії фронту. Докладніше:

<https://chytomo.com/shchepan-tvardokh-otrymav-premiyu-chytachiv-nike-za-roman-pro-vijnu-v-ukraini/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm